

Granularitás-függőség az események szemantikájában

Gyarmathy Zsófia

A melléknevek szemantikájában bevett megoldás skálákra hivatkozni az elemzésben (ld. pl. Krifka, 1998; Kennedy and McNally, 2002), ahol az egyik elterjedt megoldás szerint egy skálát egy objektumhalmaz (a skála fokai) és egy afelett értelmezett rendezés alkot, a melléknevek denotációja pedig egy az individuumok és ezen fokok közti reláció. Ennek folyományaként a melléknevekhez rendelhető skálák struktúrája és egyes események egy résztvevője (általában témája) között homomorfizmus áll fenn, amelynek alapján az adott esemény aspektuális tulajdonságaira lehet például következtetni (Krifka, 1998; Hay et al., 1999). Előadásomban amellet szeretnék érvelni, hogy ezen túlmenően is a skálák, pontosabban azoknak egy fontos tulajdonsága, a *granularitás* alapvető szerepet játszik a természetes nyelvben az események és az idő szemantikájában.

A számneveket tartalmazó (Krifka, 2007), illetve egyéb, skálákra hivatkozó kifejezéseket különböző finomságú granularitás mellett lehet kiértékelni (Sauerland and Stateva, 2007). Így lehetővé válik annak elemzése, hogy például „a kör közepe” kifejezés egyes kontextusokban különböző nagyságú területet jelenthet. Úgy vélem, ezt a megoldást lehetne segítségül hívni az idő és az események néhány ismert jelenségének elemzésében is. Így például ez a megközelítés egyfajta megoldást adhat az atelikusok minimális részeinek problémájára (ld. pl. Zucchi and White, 2001; Rothstein, 2004), a derivált teljesítményigék használatának kérdésére (Rothstein, 2004, p. 53. például többek közt felveti azt a kérdést, hogy a megérkezés előtt mennyivel mondható ki a *Mary is arriving at the station* mondat) és az eseményekhez rendelt intervallum, valamint az időhatározók (illetve az absztrakt Now) által kijelölt intervallumok nagyságának meghatározására.

Hivatkozások

- Hay, J., C. Kennedy, and B. Levin (1999). Scalar structure underlies telicity in „Degree Achievements”. In T. Mathews and D. Strolovitch (Eds.), *Proceedings of SALT IX*, Ithaca, pp. 127–144.
- Kennedy, C. and L. McNally (2002). Scale structure and the semantic typology of gradable predicates. Ms.
- Krifka, M. (1998). The origins of telicity. In S. Rothstein (Ed.), *Events and Grammar*, pp. 197–235. Dordrecht: Kluwer.
- Krifka, M. (2007). Approximate interpretations of number words: A case for strategic communication. In G. Bouma, I. Krämer, and J. Zwarts (Eds.), *Cognitive Foundations of Communication*, pp. 111–126. Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen.
- Rothstein, S. D. (2004). *Structuring events: A study in the semantics of lexical aspect*. Wiley-Blackwell.
- Sauerland, U. and P. Stateva (2007). Scalar vs. epistemic vagueness: Evidence from approximators. In M. Gibson and T. Friedman (Eds.), *Proceedings of SALT 17*, Ithaca, NY. CLC Publications, Cornell University.
- Zucchi, S. and M. White (2001). Twigs, sequences and the temporal constitution of predicates. *Linguistics and Philosophy* 24, 223–270.